



СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПСИХОЛОГІЧНА ДІАГНОСТИКА ТА ОЦІНКА ПЕРСОНАЛУ»

Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Освітньо-професійна програма	«Психологія»
Факультет	Педагогічний
Кафедра	Психології
Семестр	5
Кількість кредитів	5
Мова викладання	українська

Викладач	к.психол.н., доц. Терновик Наталія Анатоліївна
Контактна інформація	nato4ka66@ukr.net

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	Навчальна дисципліна «Психологічна діагностика та оцінка персоналу» буде корисна майбутнім психологам, які прагнуть оволодіти класифікацією методів та психометричними основами психодіагностики персоналу. Основними перевагами дисципліни є практична спрямованість та формування у студентів систематизованих психолого-педагогічних уявлень, теоретичних знань і практичних умінь про специфіку проведення психодіагностичного обстеження персоналу, а також використання психодіагностичного інструментарію сучасних персонал-технологій. При викладанні дисципліни активно застосовуються ситуаційні завдання, кейси, тренінгові вправи, ділові ігри, презентації, методики психодіагностики тощо.
Мета та цілі	Вивчення цієї дисципліни дає можливість студенту розвивати професійне мислення, надавати допомогу в осмисленні ключових явищ психодіагностики персоналу та її основних аспектів. Ознайомлення з широким спектром психологічних понять дисципліни дасть можливість студентам формувати вміння самостійно розробляти і обґрунтовувати специфіку різноманітних діагностичних процедур оцінки персоналу. Знання, здобуті при вивченні курсу є підґрунтям для подальшої поглибленої фахової спеціалізації практичних психологів.
Результати навчання	Досконало володіти теоретичними основами та найважливішими концептуальними положеннями побудови різноманітних діагностичних процедур оцінки персоналу. Засвоїти методи пошуку та залучення кандидатів на вакантні посади; технології розроблення вимог до персоналу; технології використання психологічних методів оцінювання персоналу; технології оцінювання персоналу. Розробляти процедури професійного добору персоналу. Аналізувати резюме кандидатів на вакантну посаду. Організувати проведення мотиваційного моніторингу, що є умовою ефективного впливу на поведінку персоналу. Проводити телефонне, структуроване інтерв'ю з персоналом. Розробляти комплексну методику оцінювання персоналу. Здійснювати пошук інформації з різних джерел для вирішення професійних завдань в т.ч. з
Soft skills: соціально-психологічні аспекти професійної компетентності,	

**що відповідають
заявленим цілям
програми**

використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

Пререквізити

Базові знання з дисциплін: «Загальна психологія», «Практикум з психології».

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання
1. Психодіагностика та оцінка персоналу як наука і практична діяльність.	Предмет та структура психодіагностики та оцінки персоналу як науки. Основні напрямки та проблеми прогнозування поведінки людини при відборі персоналу. Співвідношення соціального і біологічного в дослідженні людини і проблема відбору персоналу.	Експрес опитування, складання термінологічного словника, реферат / презентація «Основні етапи і стадії розвитку людини як суб'єкта праці».
2. Сутність оцінки персоналу, загальні вимоги до оцінювання персоналу.	Феномен оцінки. Закономірність соціального порівняння. Стимулююча та орієнтовна функція оцінки. Соціальна оцінка людини. Оцінка як економічна категорія. Основні принципи ефективної оцінки. Види оцінки персоналу організації. Мотивуючий потенціал оцінки персоналу.	Експрес опитування, складання термінологічного словника, психологічне есе на тему: «Я-концепція» як система уявлень особистості про саму себе».
3. Цілі системи оцінки персоналу в організації.	Планування професійного розвитку кар'єри; професійного навчання; вплив на мотивацію працівників; прийняття кадрових рішень. Деградація групи, особистості за відсутності оцінок. Правове забезпечення оцінок персоналу. Адміністративні цілі.	Експрес опитування, складання термінологічного словника. Реферат / презентація «Гуманізм та об'єктивність оцінювання персоналу». Опрацювання 16-факторного особистісного опитувальника Дж. Кеттелла
4. Особливості формальної та неформальної системи оцінки персоналу.	Самооцінка як вид оцінки. Ідеальний, нормативний, реальний образ «Я». Зовнішня оцінка персоналу: оцінка з боку трудового колективу, керівника, безпосередніх споживачів результатів праці, колег по роботі.	Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів, Реферат / презентація «Планування професійного розвитку кар'єри». Опрацювання методики «Структура інтелекту» Р. Амтхауера.

<p>5. Поведінка керівників у процесі оцінювання персоналу</p>	<p>Об'єктивність оцінки персоналу та її вплив на мотивацію праці. Особливості оцінки менеджерів. Сфера застосування результатів оцінювання персоналу.</p>	<p>Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів, психологічне есе на тему: «Контент-аналіз та особливості його проведення». Опрацювання банку особистісних даних Р. Вудвортса.</p>
<p>6. Методи оцінювання персоналу</p>	<p>Загальна характеристика методів оцінювання керівників, професіоналів, фахівців і робітників. Об'єктивні труднощі та складність оцінювання керівників, професіоналів і фахівців. Оцінювання керівників, професіоналів і фахівців на основі застосування системи балів. Особливості оцінювання робітників.</p>	<p>Експрес опитування, складання термінологічного словника. Реферат / презентація «Універсальна автоматизована система контролю виконання робіт як метод оцінювання управлінського персоналу». Опрацювання тематичного апперцептивного тесту (ТАТ) К. Моргана і Р. Мюррея.</p>
<p>7. Оцінка персоналу за досягнення поставлених цілей.</p>	<p>Соціальнопсихологічна оцінка керівників, професіоналів і фахівців. Атестація як метод оцінювання персоналу. Організація підготовки до атестації та процедура її проведення. Використання результатів атестації в менеджменті персоналу</p>	<p>Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів, опрацювання опитувальника Е. Майерса і К. Бріггса .</p>
<p>8. Діагностика рис та типів особистості.</p>	<p>Діагностика характерологічних рис, опитувальники (багатовимірні та одновимірні). Діагностика ситуаційно-рефлексивних рис особистості. Реалізація типологічного підходу до діагностики особистості в ММРІ, методиках діагностики акцентуації особистості (К.Леонгард-Г.Шмішек) та характеру (А.Є.Лічко), опитувальнику Юнга, тесті Д.Кейрсі, опитувальнику Майєрс-Бріггс.</p>	<p>Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів, опрацювання методик</p>
<p>9. Психодіагностика мотивації.</p>	<p>Мотиваційні явища як об'єкт психодіагностики. Індикатори мотивації. Класифікація методів діагностики мотивів особистості, їх характеристика. Характеристика конкретних методик психодіагностики мотиваційної сфери персоналу.</p>	<p>Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів, опрацювання методики «Мотивація успіху Елерса».</p>
<p>10. Атестація персоналу та візуальна психодіагностика при оцінці персоналу</p>	<p>Основні завдання атестації. Вихідні дані для атестації. Основні критерії оцінки. Етапи проведення атестації. Характеристика змісту діяльності на етапах атестації. Методи оцінки, що застосовуються під час атестації. Комбіновані методи (сумарні оцінки, задані</p>	<p>Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів, опрацювання методу «360 градусів».</p>

групування, тестування). Псевдокількісні способи оцінки (метод ранжування, метод парних порівнянь, метод присвоєння балів, метод вільної бальної оцінки, графічний метод, метод коефіцієнтної оцінки). Нетрадиційні методи атестації: «360 градусів», психологічні методи (спеціальні тести, співбесіди, вправи).

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

1. Анастаси А. Психологическое тестирование / А. Анастаси, С. Урбина. – СПб. : Питер, 2006. – 688 с.
2. Бодалев А.А. Общая психодиагностика / А.А. Бодалев, В.В. Столин, В.С. Аванесов. – СПб. : Изд-во «Речь», 2000. – 440 стр. – [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://soc.univ.kiev.ua/sites/default/files/library/elopen/bodalev.pdf>
3. Булах І.Є. Створюємо якісний тест: навч. посіб. для викладачів, учителів та методистів / І.Є. Булах, М.Р. Мруга. – К. : Майстер-клас, 2006. – 160 с.
4. Бурлачук Л.Ф. Словарь-справочник по психодиагностике / Л.Ф. Бурлачук, С.М. Морозов. – СПб. : Питер, 2007. – 688 с.
5. Водопьянова Н.Е. Психодиагностика стресса / Н.Е. Водопьянова. – СПб. : Питер, 2009. – 336 с.
6. Галян І.М. Психодиагностика: навч. посіб. / І.М. Галян. – К.: Академвидав, 2011. – 464 с.
7. Гуторова О.О. Г Основи менеджменту: навч. посібник / О.О. Гуторова / Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. – Харків: ХНАУ, 2009. – 327с.http://www.dut.edu.ua/uploads/l_1248_16555119.pdf
8. Дмитренко Г.А., Шарапатова Е.А., Максименко Т.М. Мотивация и оценка персонала: Учебное пособие. - К. : МАУП, 2002. - 248 с.
9. Дубиненкова Е. Н. Техники подбора персонала: Искусство находить лучших. — СПб. : Речь, 2007. — 169с.
10. Загірняк М. В. Психологія управління : навч. посіб. / М. В. Загірняк, А. Б. Почтовюк; ред.: Л. П. Гобельовська. - Х. : Точка, 2011. - 193 с.
11. Закаблущая Е. Эффективное собеседование. Подбор сотрудников на 100 %. - СПб. : Питер, 2009. - 240 с.
12. Иванова С. В. Искусство подбора персонала: Как оценить человека за час. М. : Альпина Паблишер, 2016. — 272 с.
13. Иванова С. В. Как найти своих людей. Искусство подбора и оценки персонала для руководителя. — М. : Альпина Паблишер, 2016.—174 с.
14. Йеттер В. Эффективный отбор персонала. Метод структурированного интервью. – М. : Гуманитарный центр, 2011. – 160 с.
15. Карамушка Л.М. Психологія управління: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів та слухачів інститутів післядипломної освіти. - К. : Міленіум, 2003. - 344 с. www.twirpx.com/file/653671/
16. Кибанов А. Я. Управление персоналом организации: стратегия, маркетинг,

- интернационализация : учеб. пособие / А. Я. Кибанов, И. Б. Дуракова. – М. : ИНФРА-М, 2011. – 301 с. www.twirpx.com/file/252230/
17. Корольчук М. С. Теорія і практика професійно-психологічного відбору / М. С. Корольчук, В. М. Крайнюк. – К. : НікаЦентр, 2012. – 532 с.
 18. Корольчук М.С. Теорія і практика професійного психологічного відбору: навч. посібник для слухачів та студ. вузів / М.С. Корольчук, В.М. Крайнюк. – К. : НікаЦентр, 2010. – 532 с. 9. Корольчук М.С., Осьодло В.І. Психодіагностика: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / За заг. ред. М.С. Корольчука. – К. : Ельга, Ніка – Центр, 2012. – 400 с.
 19. Крокер Л. Введение в классическую и современную теорию тестов: ученик / Линда Крокер, Джеймс Алгина; [пер. с англ. Н.Н. Найденовой, В.Н. Симкина, М.Б. Челишковой; под общ. ред. В.И. Звонникова, М.Б. Челишковой]. – М. : Логос, 2010. – 668 с.
 20. Крушельницька Я.В. Фізіологія і психологія праці: практикум / Я.В. Крушельницька. – К. : КНЕУ, 2014. – 351 с.
 21. Кухар Л.О. Конструювання тестів. Курс лекцій: навч. посіб. / Л.О. Кухар, В.П. Сергієнко. – Луцьк, 2010. – 182 с.
 22. Лемак М.В., Петрище В.Ю. Психологу для роботи: діагностичні методики. Методичне видання. – Ужгород, Видавництво А. Гаркуші. – 2012. – 616 с.
 23. Ложкін Г.В. Психологія конфлікту: теорія і сучасна практика: навч. посібник для студ. вузів / Г.В. Ложкін, Н.І. Пов'якель. – К. : Професіонал, 2007. – 407 с.
 24. Лучшие психологические тесты. Описание и руководство к использованию / Под ред. А.Ф. Кудряшова. – Петрозаводск, 2002. – 318с.
 25. Малхазов О.Р. Професійний відбір та впровадження новітніх технічних засобів у роботі з персоналом / О.Р. Малхазов, О.М. Кокун // Соціальна психологія. – 2005. – № 4(12). – С. 84-90.
 26. Маклаков А.Г. Профессиональный психологический отбор персонала. Теория и практика: Учебник для вузов. - С.-Пб. : Питер, 2008. -480 с. /www.twirpx.com/file/482661/
 27. Медведев Д., Булка А. Современные психотехники. Технология профессионально-психологического отбора. – М. : Феникс, 2008. – 592 с.
 28. Мелихов, Ю. Е. Управление персоналом: портфель надежных технологий : учебно-практ. пособие / Ю. Е. Мелихов, П. А. Малуев. — М. : Дашков и К°, 2011. – 344 с.
 29. Міхова А.В. Антикризове управління персоналом як умова ефективного функціонування компанії в період кризи. – Режим доступу: http://www.confcontact.com/2009_03_18/ek6_mihova.htm.
 30. Методичні рекомендації щодо впровадження циклограм діяльності працівників психологічної служби : метод. рек. / авт.-упор.: В. М. Горленко, Ю. А. Луценко, В. Д. Острова, Н. В. Сосновенко, І. І. Ткачук ; за заг. ред. В. Г. Панка. – Київ : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2017. – 132 с. Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/709623/1/%D1%86%D0%B8%D0%BA%D0%BB%D0%BE%D0%B3.pdf>
 31. Моргун В.Ф., Тітов І.Г. Основи психологічної діагностики. Навч.пос. для студ. вищ. навч. Закл. / В.Ф. Моргун, І.Т. Тітов. – К. : Видавничий Дім "Слово", 2009. – 464с.

32. Новікова М. М. Технологія управління персоналом: теоретичні та методичні аспекти : [монографія] / М. М. Новікова, Л. О. Мажник; Харк. нац.акад. міськ. госп-ва. - Х., 2012. - 217 с.
33. Петрова И.В. Эффективный аутсорсинг. Механизм принятия управленческих решений. – М. : Инфра – М, РИОР, 2014. – 108 с.
34. Профессиональный психологический отбор персонала. Теория и практика: учебник / А. Г. Маклаков . - СПб. : Питер, 2008. - 480 с. - (Учебник для вузов).
35. Самошкіна Л.М. Психодіагностика: Навч. наоч. посіб. з мультимедійним курсом / Під ред. чл.-кор. АПН України, професора Е.Л. Носенко. – Д. : Вид-во ДНУ, 2012. – 448 с.
36. Скребець В.О. Основи психодіагностики: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В.О. Скребець. – К. : Слово, 2003. – 192 с.
37. Соломин И.Л. Современные методы психологической экспресс – диагностики и профессионального консультирования. / И.Л. Соломин. – СПб. : Речь, 2006. – 280с.
38. Стрелков Ю.К. Практикум по инженерной психологии и эргономике: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / С.К. Сергиенко, В.А. Бодров, Ю.Э. Писаренко и др.; под ред. Ю.К. Стрелкова. // М.: Издательский центр «Академия», 2003. – 400 с.
39. Терлецька Л.Г. Основи психодіагностики. Навчальний посібник. / Л.Г. Терлецька. – К.: Главник, 2006. – 144 с. – (серія "Психол. інструментарій")
40. Ходаківський Є. І. Психологія управління. 5-те вид. перероб. та доп. Х6 [текст] Підручник. / Є. І. Ходаківський, Ю. В. Богоявленська, Т. П. Грабар. – К. : Центр учбової літератури, 2016. – 492 с.
http://ir.znau.edu.ua/bitstream/123456789/4982/1/Psykholohiia_upravlinnia.pdf
41. Arboleda-Flórez J. Considerations on the Stigma of Mental Illness// The Canadian Journal of Psychiatry.- 2003. - Nov. - P.336-344.
42. Corrigan PW, Wassel A Understanding and influencing the stigma of mental illness// Journal of Psychosocial Nursing and Mental Health Services. – 2008. - № 46(1). – P. 42-48.
43. GaebelW. Baumann A. Interventions to Reduce the Stigma Associated With Severe Mental Illness: Experiences From the Open the Doors Program in Germany // Can J Psychiatry. – 2003. - Vol 48. - № 10. – P. 657-662.
44. Myronetz S. Motivation in the professionogenesis of specialists in the trade sphere. Herald of KNUTE / S. Myronetz, O. Konovalova. – 2017. – № 6. – S. 107–114.
45. Sartorius N. Fighting stigma: theory and practice// World Psychiatry 2002. - № 1. – P. 26–27.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика

Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів	
Види оцінювання	Бали
Змістові модулі 1,2 (теми 1-10)	20
Самостійна робота над курсом	20
Індивідуальна науково-дослідна робота	20
Підсумковий контроль (теми 1-10)– залік	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів		
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни